ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 15. októbra 2009 *

Vo veci C-263/08,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Högsta domstolen (Švédsko) z 29. mája 2008 a doručený Súdnemu dvoru 19. júna 2008, ktorý súvisí s konaním:

Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening

proti

Stockholms kommun genom dess marknämnd,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J. C. Bonichot (spravodajca), vykonávajúci funkciu predsedu druhej komory, sudcovia C. Toader, C. W. A. Timmermans, K. Schiemann a L. Bay Larsen,

* Jazyk konania: švédčina.

generálna advokátka: E. Sharpston,
tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. mája 2009,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening, v zastúpení: P Schönning a G. Högberg Björck, jur kand,

— švédska vláda, v zastúpení: A. Falk, K. Petkovska, C. Meyer-Seitz a S. Johannesson, splnomocnené zástupkyne,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: J.-B. Laignelot a P. Dejmek, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 2. júla 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu ustanovení smernice Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, s. 40; Mim. vyd. 15/001, s. 248), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/35/ES z 26. mája 2003 (Ú. v. EÚ L 156, s. 17; Mim. vyd. 15/007, s. 466, ďalej len „smernica 85/337“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening (združenie na ochranu životného prostredia Djurgården-Lilla Värtan, ďalej len „Miljöskyddsförening“) a Stockholms kommun genom dess marknämnd (mesto Štokholm, ďalej len „Stockholms kommun“).

Právny rámec

Právo Spoločenstva

Smernica 2003/35

3 Článok 1 smernice 2003/35 znie:

„Cieľom tejto smernice je prispieť k vykonávaniu záväzkov vyplývajúcich z Århuského dohovoru [o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, s. 1)], najmä:

a) zabezpečovaním účasti verejnosti pri vypracovávaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia;

b) zlepšovaním účasti verejnosti a zabezpečením ustanovení o prístupe k spravodlivosti v smerniciach Rady 85/337/EHS a 96/61/ES.“

Smernica 85/337

4 Článok 1 ods. 2 smernice 85/337 stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

…

‚verejnosť' znamená:

jednu alebo viac fyzických alebo právnických osôb a v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou ich združenia, organizácie alebo skupiny.

‚dotknutá verejnosť' znamená:

verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá, alebo má záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania uvedeného v článku 2 ods. 2 [verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá postupmi environmentálneho rozhodovania uvedeného v článku 2 ods. 2 alebo má na nich záujem — *neoficiálny preklad*]; na účely tejto definície má sa za to, že mimovládne organizácie, podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce požiadavky vnútroštátneho práva, majú záujem."

5 Podľa článku 2 smernice 85/337:

„1. Členské štáty prijmú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že pred udelením povolenia sa všetky projekty, ktoré pravdepodobne budú mať podstatný vplyv na životné prostredie z dôvodu, okrem iného, ich charakteru, veľkosti, alebo umiestnenia, budú podliehať postupu povolenia a budú posúdené z hľadiska ich vplyvov. Tieto projekty sú definované v článku 4.

2. Posudzovanie vplyvov na životné prostredie možno začleniť do jestvujúcich procesov povoľovania projektov v členských štátoch, alebo ak to nie je možné, do iných procesov alebo postupov, ktoré sa ustanovia na dosiahnutie cieľa tejto smernice.

…

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 7, môžu členské štáty vo výnimočných prípadoch určitý projekt úplne alebo čiastočne vyňať z ustanovení tejto smernice.

V tomto prípade členské štáty:

a) zvážia, či nie je vhodná iná forma posudzovania;

b) sprístupnia dotknutej verejnosti informácie získané pri iných formách posudzovania uvedených v bode a), informácie týkajúce sa rozhodnutia o výnimke a dôvody jej udelenia;

…“

6 Článok 4 smernice 85/337 stanovuje:

„1. Pokiaľ článok 2 ods. 3 neustanovuje inak, projekty uvedené v prílohe I podliehajú posúdeniu v súlade s článkami 5 až 10.

2. Pokiaľ článok 2 ods. 3 neustanovuje inak, členské štáty určia pre projekty uvedené v prílohe II na základe:

a) skúmania každého jednotlivého prípadu

alebo

b) prahov alebo kritérií stanovených členskými štátmi,

či budú podliehať posúdeniu v súlade s článkami 5 až 10.

Členské štáty môžu rozhodnúť uplatňovať oba postupy uvedené v písm. a) a b).

3. Ak sa vykonáva skúmanie každého jednotlivého prípadu, alebo ak sú stanovené prahy alebo kritériá pre potreby článku 2, vezmú sa do úvahy príslušné výberové kritéria uvedené v prílohe III.

4. Členské štáty zabezpečia, že rozhodnutie vydané príslušnými orgánmi podľa odseku 2 bude k dispozícii verejnosti.“

7 Bod 11 prílohy I smernice 85/337 zdôrazňuje „zariadenia na spracovanie vody a umelé nádrže pozemné vody [na podzemné vody — *neoficiálny preklad*], ktorých ročný objem spracovanej, alebo nazbieranej vody je rovný alebo väčší ako 10 miliónov kubických metrov“.

8 Bod 10 prílohy II uvedenej smernice nazvaný „Infraštruktúrne projekty“ zmieňuje v písmene l) „zariadenia na odber a dopĺňanie pozemných vôd [podzemných vôd — *neoficiálny preklad*] a umelé vodné cesty, ktoré sú nezahrnuté v prílohe I“.

9 Článok 6 smernice 85/337 znie:

„…

2. Verejnosť je informovaná v rannom štádiu procesu environmentálneho rozhodovania uvedeného v článku 2 ods. 2 a najneskôr, akonáhle sa môže rozumne poskytnúť informácia buď prostredníctvom verejných oznamov, alebo inými vhodnými prostriedkami, ako sú elektronické médiá, ak sú k dispozícii, o týchto záležitostiach:

a) žiadosť o povolenie;

b) fakt, že projekt podlieha procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a kde je to relevantné, fakt, že sa uplatňuje článok 7;

c) podrobnosti o príslušných orgánoch zodpovedných za prijatie rozhodnutia, o tých, u ktorých sa dajú získať relevantné informácie, o tých, ktorým sa môžu zasielať pripomienky alebo otázky a podrobnosti o časovom rozvrhu zasielania pripomienok alebo otázok;

d) povaha možných rozhodnutí alebo, ak je jedno, návrhu rozhodnutia [rozhodnutí alebo návrh rozhodnutia, ak existuje — *neoficiálny preklad*];

e) uvedenie dostupnosti informácií zhromaždených podľa článku 5;

f) uvedenie časov a miest kde, a prostriedkov, ktorými sa relevantné informácie sprístupnia;

g) podrobnosti zabezpečenia účasti verejnosti podľa odseku 5 tohto článku.

3. Členské štáty zaistia, aby sa v rozumnom časovom rámci sprístupnili dotknutej verejnosti:

a) všetky informácie zhromaždené podľa článku 5;

b) v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi hlavné správy a odporúčania vydané príslušnému orgánu alebo orgánom v čase, keď je dotknutá verejnosť informovaná v súlade s odsekom 2 tohto článku;

c) v súlade s ustanoveniami smernice 2003/4/ES Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí [(Ú. v. EÚ L 41, s. 26; Mim. vyd. 15/007, s. 375)], iné informácie ako sú uvedené v odseku 2 tohto článku, ktoré sú relevantné pre rozhodnutie v súlade s článkom 8 a ktoré sa stanú dostupnými po informovaní príslušnej verejnosti v súlade s odsekom 2 tohto článku.

4. Dotknutej verejnosti sa poskytnú včasné a účinné príležitosti zúčastniť sa procesov environmentálneho rozhodovania uvedeného v článku 2 ods. 2 a na tento účel je oprávnená vyjadriť pripomienky a stanoviská, kým sú ešte príslušnému orgánu alebo orgánom otvorené všetky možnosti, predtým ako sa rozhodne o žiadosti o povolenie.

5. Podrobné úpravy pre informovanie verejnosti (napríklad vyvesenie plagátov v určitom okruhu alebo zverejnenie v miestnej tlači) a konzultácií s dotknutou verejnosťou (napríklad písomnými zásielkami alebo prostredníctvom verejnej ankety) určia členské štáty.

6. Poskytnú sa primerané časové rámce [lehoty — *neoficiálny preklad*] pre rozličné fázy, poskytujúce dostatočný čas na informovanie verejnosti a na prípravu a efektívnu účasť dotknutej verejnosti na environmentálnom rozhodovaní, ktoré podliehajú ustanoveniam tohto článku.“

10 Článok 10a smernice 85/337 uvádza:

„Členské štáty zaistia, aby v súlade s príslušným vnútroštátnym právnym systémom, dotknutá verejnosť:

a) ktorá má dostatočný záujem [na konaní — *neoficiálny preklad*], alebo

b) ak pretrváva porušovanie [ktorá tvrdí, že došlo k porušeniu — *neoficiálny preklad*] práva v prípadoch, kde to právne predpisy členského štátu upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku,

mala prístup k opravným prostriedkom pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona s cieľom napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, skutku [rozhodnutia, aktu — *neoficiálny preklad*] alebo nečinnosti, ktoré sú predmetom ustanovení tejto smernice o účasti verejnosti.

Členské štáty určia, v akom štádiu možno napadnúť rozhodnutia, skutky [rozhodnutia, akty — *neoficiálny preklad*] alebo nečinnosť.

O tom, čo predstavuje dostatočný záujem [na konaní — *neoficiálny preklad*] a porušovanie práva, rozhodnú členské štáty v súlade s cieľom poskytnúť dotknutej verejnosti široký prístup k spravodlivosti. Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 1 odsek 2, považuje za dostatočný na účely pododseku a) tohto článku. Tieto organizácie sa tiež považujú za nositeľa práv, ktoré môžu byť poškodené v zmysle písm. b) tohto článku.

Ustanovenia tohto článku nevylučujú možnosť predbežného preskúmania správnym orgánom a nie je nimi dotknutá požiadavka uplatnenia správnych opravných prostriedkov pred súdnymi opravnými prostriedkami, ak takáto požiadavka vyplýva z vnútroštátneho práva.

Každé takéto konanie musí byť primerané, spravodlivé, včasné a nie nedostupne drahé.

S cieľom posilniť účinnosť ustanovení tohto článku, členské štáty zabezpečia, aby boli verejnosti dostupné praktické informácie o prístupe k správnemu a súdnemu preskúmaniu.“

Vnútroštátne právo

11 Odvádzanie podzemnej vody a privádzanie vody s cieľom zvýšiť hladinu podzemnej vody, ako aj budovanie zariadení na tento účel sú činnosti podliehajúce povoleniu podľa

§ 2 a § 9 kapitoly 11 zákona o životnom prostredí. Žiadosti o vydanie povolenia v tejto oblasti v prvostupňovom konaní skúmajú podľa § 9 b) kapitoly 11 tohto zákona súdy pre otázky životného prostredia. Rozhodnutia súdov pre otázky životného prostredia možno napadnúť odvolaním na vyšší súd pre otázky životného prostredia, ktorého rozsudky možno napadnúť odvolaním na Högsta domstolen (Najvyšší súd) podľa § 1 a § 9 kapitoly 23 tohto zákona.

12 Ustanovenia týkajúce sa posúdenia vplyvov na životné prostredie sa nachádzajú v kapitole 6 zákona o životnom prostredí. Stanovujú najmä, že subjekt, ktorý zamýšľa vykonávať činnosť podliehajúcu povoleniu, je povinný to oznámiť länsstyrelsen (prefektúra), orgánu vykonávajúcemu dohľad, a tým osobám, ktorých sa činnosť môže osobitne dotknúť. Tento orgán sa pritom musí vyjadriť, či sa má predpokladať, že plánovaná činnosť môže mať významný vplyv na životné prostredie. Ak rozhodne, že ide o takýto prípad, je potrebné upovedomiť ďalšie štátne orgány, obce, verejnosť a organizácie, ktoré možno považovať za dotknuté subjekty.

13 Oprávnenie odvolať sa je upravené v § 12 a § 13 kapitoly 16 zákona o životnom prostredí. Aktívnu legitimáciu účastníkov konania, ako aj určitých organizácii a orgánov upravuje § 12 a nasl. tejto kapitoly 16. Podľa § 13 je neziskové združenie oprávnené za určitých podmienok uvedených v tomto ustanovení napádať rozsudky a uznesenia o vydaní povolenia, schválenia alebo oslobodenia prijaté podľa zákona o životnom prostredí.

14 To isté ustanovenie § 13 vyžaduje, aby združenie spĺňalo tri podmienky, a to tieto: musí v súlade s jeho stanovami sledovať cieľ, ktorým je ochrana prírody alebo životného prostredia, svoju činnosť musí združenie vykonávať vo Švédsku minimálne tri roky a musí mať minimálne 2 000 členov.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

15 Stockholms kommun uzatvorilo s podnikom na výrobu elektrickej energie zmluvu, ktorej predmetom bola výstavba tunela v dĺžke približne 1 km v skale v oblasti medzi Hjorthagen a Fisksjöäng v severnej časti Djurgården s cieľom nahradiť vysokonapäťové elektrické vedenie vo vzduchu podzemným vedením.

16 Uskutočnenie tohto projektu na jednej strane vyžadovalo, aby bolo zabezpečené odvádzanie podzemnej vody prenikajúcej do tunela určeného na uloženie elektrického vedenia, ako aj do prístupového tunela a na druhej strane, aby sa vytvorila na určitých miestach dotknutej oblasti infraštruktúra určená na odvádzanie vody a jej privádzanie do pôdy alebo horniny s cieľom nahradiť prípadný úbytok podzemných vôd.

17 Rozhodnutím z 27. mája 2004 länsstyrelsen i Stockholms län (prefektúra departmentu Štokholm) v rámci skúmania podľa kapitoly 6 zákona o životnom prostredí v súvislosti s vymedzením vplyvov projektu na životné prostredie rozhodol, že dotknuté činnosti môžu mať podstatný vplyv na životné prostredie, osobitne pokiaľ ide o podzemné vody.

18 Miljödomstolen vid Stockholms tingsrättla (súd pre otázky životného prostredia pri okresnom súde v Štokholme) rozsudkom z 13. decembra 2006 v súlade s kapitolou 11 zákona o životnom prostredí povolil Stockholms kommun uskutočnenie dotknutých prác.

19 Miljöskyddsförening sa odvolal proti tomuto rozhodnutiu na Miljööverdomstolen du Svea Hovrätt (vyšší súd pre otázky životného prostredia odvolacieho súdu Svealand), avšak toto odvolanie bolo vyhlásené za neprípustné z dôvodu, že Miljöskyddsförening nespĺňal požiadavku podľa kapitoly 16 § 13 zákona o životnom prostredí, podľa ktorého

neziskové združenie musí mať minimálne 2 000 členov, aby bolo oprávnené podať odvolanie proti rozsudkom alebo uzneseniam týkajúcich sa zákona o životnom prostredí.

20 Miljöskyddsförening podal dovolanie proti tomuto rozhodnutiu o neprípustnosti na Högsta domstolen.

21 Pred týmto súdom sa objavila otázka, či sporný projekt patril do rámca smernice 85/337 ako projekt uvedený v prílohe v II bode 10 písm. l) tejto smernice, keďže podľa švédskej jazykovej verzie uvedenej smernice sa tento bod zrejme obmedzuje na odoberanie podzemnej vody na jej neskoršie využitie. Okrem toho tiež vznikla otázka, aký je presný dosah práva na súdny prostriedok nápravy tak, ako je upravený Aarhuským dohovorom a či podmienky stanovené z tohto hľadiska švédskym zákonom neboli príliš obmedzujúce.

22 Högsta domstolen v dôsledku toho rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa bod 10 prílohy II smernice 85/337 vykladať tak, že zahŕňa vodohospodárske činnosti, pri ktorých sa odvádza prenikajúca podzemná voda z tunela vysokonapäťového elektrického vedenia a spätne privádza do pôdy alebo horniny s cieľom nahradiť prípadný úbytok podzemných vôd, vrátane výstavby a prevádzkovania zariadení na odvádzanie a privádzanie vody?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, vyžaduje článok 10a smernice 85/337, podľa ktorého musí mať dotknutá verejnosť za určitých podmienok právo domáhať sa preskúmania rozhodnutia súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom, a teda právo napadnúť hmotnoprávnu a procesnú zákonnosť rozhod-

nutia, aj to, aby dotknutá verejnosť bola oprávnená napadnúť rozhodnutie súdu o vydaní povolenia v prípade, ak dotknutá verejnosť mala možnosť zúčastniť sa na súdnom konaní o vydaní povolenia a vyjadriť sa k veci?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú a druhú prejudiciálnu otázku, majú sa článok 1 ods. 2, článok 6 ods. 4 a článok 10a smernice 85/337 vykladať tak, že členský štát môže stanoviť rozličné požiadavky vo vzťahu k dotknutej verejnosti v zmysle článku 6 ods. 4, resp. článku 10a, v dôsledku ktorých malé združenia na ochranu životného prostredia pôsobiace na miestnej úrovni sú oprávnené zúčastniť sa na rozhodovacom konaní podľa článku 6 ods. 4 v prípade projektov, ktoré majú pravdepodobne závažné vplyvy na životné prostredie v oblasti, v ktorej združenie pôsobí, avšak nie sú oprávnené podať opravný prostriedok v zmysle článku 10a?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

23 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či projekt ako ten vo veci samej musí byť považovaný za projekt, na ktorý sa vzťahuje pojem „zariadenia na odber a dopĺňanie podzemných vôd a umelé vodné cesty, ktoré sú nezahrnuté v prílohe I“ smernice 85/337 uvedený v bode 10 písm. l) prílohy II tejto smernice.

24 Podľa vnútroštátneho súdu sa znenie bodu 10 písm. l) uvedenej prílohy II vo švédskej jazykovej verzii môže týkať iba projektov odoberania podzemnej vody s cieľom ich neskoršieho využitia.

25 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že potreba uplatnenia, a teda jednotného výkladu ustanovení práva Spoločenstva vylučuje, aby sa v prípade pochybností znenie ustanovenia posudzovalo samostatne v jednej z jeho verzií, ale naopak vyžaduje, aby sa dané ustanovenie vykladalo a uplatňovalo z hľadiska jeho verzií v iných úradných jazykoch (rozsudky z 9. marca 2006, Zuid-Hollandse Milieufederatie a Natuur en Milieu, C-174/05, Zb. s. I-2443, bod 20, ako aj z 29. januára 2009, Consiglio Nazionale degli Ingegneri, C-311/06, Zb. s. I-415, bod 53).

26 Okrem toho nevyhnutnosť takéhoto výkladu vyžaduje, aby sa v prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými verziami textu Spoločenstva predmetné ustanovenie vykladalo podľa všeobecnej štruktúry a účelu právneho predpisu, ktorého je súčasťou (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. decembra 1995, Rockfon, C-449/93, Zb. s. I-4291, bod 28).

27 Pokiaľ ide o bod 10 písm. l) prílohy II smernice 85/337, z preskúmania rôznych jazykových verzií a osobitne nemeckej, anglickej, španielskej, fínskej, francúzskej, talianskej, holandskej, poľskej a portugalskej verzie vyplýva, že toto ustanovenie sa týka zariadení na odber a dopĺňanie podzemných vôd a umelé vodné cesty, ktoré nie sú zahrnuté v prílohe I uvedenej smernice, nezávisle na cieli, s akým sa tieto činnosti musia uskutočniť, a najmä na neskoršom použití takto odobratej vody alebo vody opätovne vypustenej do pôdy.

28 Navyše bod 11 prílohy I tej istej smernice viac nezdôrazňuje takéto kritériá, pokiaľ ide o zariadenia na odber a dopĺňanie podzemných vôd, ktorých kapacita dosahuje alebo prekračuje ročný objem vôd, ktoré sa majú odobrať alebo doplniť, a to 10 miliónov kubických metrov.

29 Z ustálenej judikatúry nakoniec vyplýva, že pôsobnosť smernice 85/337 je rozsiahla a jej cieľ veľmi široký (pozri rozsudok z 28. februára 2008, Abraham a i., C-2/07, Zb. s. I-1197, bod 32, ako aj citovanú judikatúru).

30 V dôsledku toho ustanovenia bodu 10 písm. l) prílohy II smernice 85/337 sa majú vykladať v tom zmysle, že sa týkajú všetkých zariadení na odber a dopĺňanie podzemných vôd a umelých vodných ciest, ktoré nie sú zahrnuté v prílohe I uvedenej smernice nezávisle na ich účele, čo v sebe zahŕňa, že sa týkajú tiež zariadení, ktoré nepredpokladajú neskoršie využitie týchto vôd.

31 Vzhľadom na vyššie uvedené závery treba odpovedať na prvú otázku tak, že na projekt ako vo veci samej týkajúci sa odvádzania vody prenikajúcej do tunela, v ktorom je uložené elektrické vedenie, a privádzania vody do pôdy alebo horniny s cieľom nahradiť prípadný úbytok podzemných vôd, ako aj výstavby a prevádzkovania zariadení na odvádzanie a privádzanie vody sa vzťahuje bod 10 písm. l) prílohy II smernice 85/337 nezávisle na konečnom určení podzemných vôd a osobitne nezávisle na skutočnosti, či sú, alebo nie sú predmetom neskoršieho využitia.

O druhej otázke

32 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 10a smernice 85/337 v sebe zahŕňa, že dotknutá verejnosť sa môže domáhať preskúmania rozhodnutia, ktorým súdny orgán patriaci do súdneho systému členského štátu rozhodol o žiadosti o povolenie projektu, hoci mala možnosť zúčastniť sa na súdnom konaní o vydaní povolenia v postavení účastníkov konania pred uvedeným súdom a vyjadriť sa pri tejto príležitosti k veci.

33 Smernica 85/337, vzhľadom na zmeny zavedené smernicou 2003/35, ktorá má za cieľ vykonať Aarhuský dohovor, upravuje vo svojom článku 10a v prospech dotknutej verejnosti, ktorá spĺňa určité podmienky, možnosť domáhať sa na súdnom orgáne alebo inom nezávislom orgáne spochybnenia vecnej alebo procesnej zákonnosti preskúmania rozhodnutí, aktov alebo nečinností, ktoré patria do jej pôsobnosti.

34 Právo na takéto preskúmanie musia mať podľa samotného znenia tohto ustanovenia osoby, ktoré majú v rámci dotknutej verejnosti buď dostatočný záujem na konaní, alebo, ak to vyžaduje vnútroštátna právna úprava, uvedú, že jedna z činností dotknutých smernicou 85/337 zasahuje do ich práv.

35 Z toho istého znenia tiež vyplýva, že kritériám dotknutej verejnosti, ktorá sa môže domáhať preskúmania, stanoveným v článku 1 ods. 2 smernice 85/337 v spojení s jej článkom 10a, zodpovedá každá mimovládna organizácia, ktorá vykonáva činnosť v prospech ochrany životného prostredia a spĺňa podmienky, ktoré sa môžu vyžadovať vo vnútroštátnom práve.

36 Okrem toho článok 6 ods. 4 smernice 85/337 osobitne zaručuje dotknutej verejnosti účinnú účasť na procesoch environmentálneho rozhodovania, pokiaľ ide o projekty, ktoré môžu mať podstatný vplyv na životné prostredie.

37 Skutočnosť, že povolenie projektu na uloženie elektrického vedenia do zeme a na odvádzanie podzemných vôd ako vo veci samej, ktoré predstavuje rozhodnutie v zmysle článku 10a smernice 85/337, pochádza od súdneho orgánu vykonávajúceho v tomto rámci právomoci administratívnej povahy, nemôže brániť výkonu práva združenia spĺňajúceho podmienky pripomenuté v bode 35 tohto rozsudku a podľa postupov stanovených vnútroštátnym právom podať opravný prostriedok proti uvedenému rozhodnutiu.

38 Na jednej strane je totiž využitie práva na opravný prostriedok v zmysle článku 10a smernice 85/337 nezávislé na administratívnej alebo súdnej povahe orgánu, ktorý prijal rozhodnutie alebo napadnutý akt. Na druhej strane účasť na rozhodovacom konaní v oblasti životného prostredia za podmienok upravených v článku 2 ods. 2 a v článku 6 ods. 4 smernice 85/337 je rozdielna a má iný účel ako opravný prostriedok, keďže tento môže byť prípadne podaný proti rozhodnutiu prijatému na záver tohto konania. Táto účasť preto nemá vplyv na podmienky výkonu opravného prostriedku.

39 Na druhú otázku preto treba odpovedať tak, že dotknutá verejnosť v zmysle článku 1 ods. 2 a článku 10a smernice 85/337 musí mať právo podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu, ktorým orgán patriaci do súdneho systému členského štátu rozhodol o žiadosti o povolenie projektu bez ohľadu na úlohu, ktorú mohla mať v rámci skúmania tejto žiadosti zúčastnením sa na konaní pred týmto orgánom a vyjadrením sa pri tejto príležitosti k veci.

O tretej otázke

40 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v rámci vykonania článku 6 ods. 4 a článku 10a smernice 85/337 členské štáty môžu stanoviť, že malé združenia na ochranu životného prostredia pôsobiace na miestnej úrovni sa zúčastňujú na rozhodovacom konaní upravenom v článku 2 ods. 2 tejto smernice bez toho, aby mohli podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu prijatému na záver tohto konania.

41 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu a zo spisu predloženého Súdnemu dvoru, ako aj z diskusií na verejnom pojednávaní vyplýva, že táto otázka je odôvodnená najmä existenciou, v relevantnej vnútroštátnej právnej úprave, pravidla, podľa ktorého združenie, ktoré má aspoň 2 000 členov, môže podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu prijatému v oblasti životného prostredia.

42 Zo smernice 85/337 vyplýva, že táto na jednej strane rozlišuje dotknutú verejnosť, ktorej sa týka jedna z činností, ktoré patria vo všeobecnosti do jej pôsobnosti a na druhej strane v rámci tejto dotknutej verejnosti podkategóriu fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorým sa vzhľadom na ich osobitné postavenie vo vzťahu k dotknutej činnosti musí podľa jej článku 10a priznať právo napadnúť rozhodnutie, ktoré ju povoľuje.

43 Pokiaľ ide o určenie podmienok, ktorým môže byť prípustnosť žaloby podmienená, táto smernica odkazuje na vnútroštátnu právnu úpravu. Medzi tieto podmienky môže patriť „dostatočný záujem na konaní“ alebo „porušovanie práva“ s tým, že vnútroštátna právna úprava spravidla využíva jeden alebo druhý z týchto pojmov.

44 Pokiaľ ide o mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia, článok 1 ods. 2 smernice 85/337 v spojení s jej článkom 10a vyžaduje, aby tie z nich, ktoré „spĺňajú… požiadavky vnútroštátneho práva“, boli považované v závislosti od prípadu ako majúce „dostatočný záujem na konaní“ alebo požívajúce jedno z práv, ktoré činnosť patriaca do pôsobnosti tejto smernice môže zasiahnuť.

45 Hoci je pravda, že tento posledný uvedený článok tým, že odkazuje na článok 1 ods. 2 uvedenej smernice ponecháva na vnútroštátneho zákonodarcu úlohu určiť požiadavky vnútroštátneho práva na to, aby mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia ako združenie mohla využiť právo podať opravný prostriedok za vyššie pripomenutých podmienok, takto stanovené vnútroštátne pravidlá musia na jednej strane zaručiť „široký prístup k spravodlivosti“ a na druhej strane priznať ustanoveniam smernice 85/337 o práve podať opravný prostriedok potrebný účinok. V dôsledku toho tieto vnútroštátne pravidlá nemôžu riskovať, že zbavia akéhokoľvek dosahu ustanovenia práva Spoločenstva, podľa ktorých tí, ktorí majú dostatočný záujem na spochybnení projektu, a tí, ktorých práva tento projekt porušuje, vrátane združení na ochranu životného prostredia, musia mať možnosť konať pred príslušnými orgánmi.

46 Z tohto pohľadu vnútroštátny zákon môže vyžadovať, aby takéto združenie, ktoré zamýšľa napadnúť súdnou cestou projekt, na ktorý sa vzťahuje smernica 85/337, malo sociálne ciele so vzťahom k ochrane prírody a životného prostredia.

47 Okrem toho nemožno vylúčiť, že podmienka, podľa ktorej združenie na ochranu životného prostredia musí mať určitý minimálny počet členov, sa môže ukázať ako

relevantná na ubezpečenie sa o jej skutočnej existencii a jej činnosti. Vyžadovaný počet členov však nemôže byť vnútroštátnym zákonom stanovený na úrovni, ktorá ide proti cieľom smernice 85/337 a najmä cieľu umožniť ľahšie súdne preskúmanie činností, na ktoré sa vzťahuje.

48 V tejto súvislosti treba konštatovať, že hoci smernica 85/337 stanovuje, že dotknutá verejnosť, ktorá má dostatočný záujem na spochybnenie činnosti alebo ktorej práva môže činnosť porušiť, musí mať právo podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu, ktoré ju povoľuje, táto smernica nijako neumožňuje obmedziť možnosti podať opravné prostriedky z dôvodu, že dotknuté osoby sa už mohli vyjadriť vo fáze účasti na rozhodovacom konaní zavedenom jej článkom 6 ods. 4.

49 Okolnosť vznesená Švédskym kráľovstvom, podľa ktorej vnútroštátne pravidlá otvárajú široké možnosti zúčastniť sa na samotnom konaní prípravy rozhodnutia o činnosti, nijako neodôvodňuje, aby opravný prostriedok proti rozhodnutiu prijatému na záver tohto konania bol prístupný iba za obmedzených podmienok.

50 Smernica 85/337 sa okrem toho netýka iba činností regionálneho alebo národného rozsahu, ale tiež menej významných činností, ktorými sa miestne združenia môžu lepšie zaoberať. Ako uvádza generálna advokátka v bode 78 svojich návrhov, dotknuté pravidlo švédskej právnej úpravy v podstate môže zbaviť miestne združenia akéhokoľvek opravného prostriedku.

51 Švédska vláda, ktorá uznáva, že v súčasnosti iba dve združenia majú aspoň 2 000 členov, a zodpovedajú tak podmienke stanovenej v § 13 kapitoly 16 zákona o životnom prostredí skutočne uviedla, že miestne združenia sa mohli obrátiť na jedno z týchto dvoch združení a požiadať ich o podanie opravného prostriedku. Táto jediná možnosť však nemôže uspokojiť požiadavky smernice 85/337, pretože na jednej strane v prípade týchto spôsobilých združení môže byť ten istý záujem na činnosti menej intenzívny a na

druhej strane by tieto združenia riskovali, že budú adresátom mnohých žiadostí v tomto zmysle, medzi ktorými by nevyhnutne museli pristúpiť k výberu podľa kritérií, ktoré by sa vymykali akejkoľvek kontrole. Takýto systém by svojou povahou znamenal filtrovanie opravných prostriedkov v oblasti životného prostredia, ktoré je v priamom rozpore s duchom uvedenej smernice, ktorá, ako sa pripomenulo v bode 33 tohto rozsudku, má za cieľ zabezpečiť vykonanie Aarhuského dohovoru.

52 V dôsledku toho treba odpovedať na tretiu otázku tak, že článok 10a smernice 85/337 bráni ustanoveniu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá vyhradzuje právo podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu týkajúcemu sa činnosti, ktorá patrí do pôsobnosti tejto smernice, iba združeniam na ochranu životného prostredia, ktoré majú aspoň 2 000 členov.

O trovách

53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Na projekt ako vo veci samej týkajúci sa odvádzania vody prenikajúcej do tunela, v ktorom je uložené elektrické vedenie, a privádzania vody do pôdy alebo horniny s cieľom nahradiť prípadný úbytok podzemných vôd, ako aj výstavby a prevádzkovania zariadení na odvádzanie a privádzanie vody sa vzťahuje bod 10 písm. l) prílohy II smernice Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné**

prostredie, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/35/ES z 26. mája 2003, nezávisle na konečnom určení podzemných vôd a osobitne nezávisle na skutočnosti, či sú, alebo nie sú predmetom neskoršieho využitia.

2. **Dotknutá verejnosť v zmysle článku 1 ods. 2 a článku 10a smernice 85/337, zmenenej a doplnenej smernicou 2003/35, musí mať právo podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu, ktorým orgán patriaci do súdneho systému členského štátu rozhodol o žiadosti o povolenie projektu bez ohľadu na úlohu, ktorú mohla mať v rámci skúmania tejto žiadosti zúčastnením sa na konaní pred týmto orgánom a vyjadrením sa pri tejto príležitosti k veci.**

3. **Článok 10a smernice 85/337, zmenenej a doplnenej smernicou 2003/35, bráni ustanoveniu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá vyhradzuje právo podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu týkajúcemu sa činnosti, ktorá patrí do pôsobnosti tejto zmenenej a doplnenej smernice, iba združeniam na ochranu životného prostredia, ktoré majú aspoň 2 000 členov.**

Podpisy